

Številka: 0910-3/2026-36

Datum: 30. julij 2026

NatCat postaja nova realnost: kako zmanjšati zavarovalno vrzel zaradi podnebnih tveganj?

Ekstremni vremenski dogodki niso več izjema, temveč postajajo nova realnost. Evropa se segreva hitreje kot katerikoli drug kontinent, posledice podnebnih sprememb pa vse pogostejše občutimo v obliki poplav, požarov, suš, neurij in vročinskih valov. Osrednje sporočilo predsednice EIOPA Petre Hielkeme na letošnjem vrhu NatCat Summit je bilo jasno - če želimo ohraniti dostopno in učinkovito zavarovalno zaščito, moramo zmanjšati zavarovalno vrzel ter okrepiti odpornost družbe na naravne nesreče.

Podnebna tveganja postajajo del vsakdana

Konec letošnjega maja je Evropo zajel eden najintenzivnejših vročinskih valov v zgodovini meritev. Temperature so marsikje presegle dolgoletno povprečje za več kot 10 °C, mediji pa so poročali o rekordnem vročinskem valu z resnimi posledicami za zdravje ljudi.

Tudi Slovenija se sooča s precejšno nevarnostjo posledic naravnih nesreč, predvsem poplav, ki so v zadnjih letih povzročile veliko gospodarsko škodo in opozorile na pomen ustrezne finančne zaščite.

Le četrтина škode je zavarovana

Čeprav Evropa sodi med regije z največjo gospodarsko škodo zaradi naravnih nesreč, je zavarovan le manjši del izgub. Po podatkih EIOPA je bilo v državah Evropske unije v zadnjih desetletjih zavarovanih povprečno le okoli 25 % vseh izgub, nastalih zaradi naravnih nesreč.

Posledice tako velike zavarovalne vrzeli občutijo vsi:

- gospodinjstva se po naravni nesreči pogosto soočajo z dolgotrajnimi finančnimi težavami,
- številna mala in srednja podjetja po večjih škodah prenehajo poslovati,
- država pa vse pogostejše prevzema vlogo »zavarovatelja zadnje instance«, kar dodatno obremenjuje javne finance.

Zakaj nastaja zavarovalna vrzel?

Predsednica EIOPA je izpostavila, da vrzel nastaja tako na strani povpraševanja kot ponudbe.

Na strani prebivalcev in podjetij ljudje pogosto podcenjujejo svojo izpostavljenost naravnim tveganjem ali pa pričakujejo, da bo škodo ob večjih nesrečah pokrila država. Pomembno vlogo imajo tudi dostopnost zavarovanj in njihova cenovna dosegljivost.

Na strani zavarovalnic pa podnebne spremembe povzročajo vse večje izzive pri prevzemanju tveganj. Zaradi pogostejših in intenzivnejših škod se premije zvišujejo, ponekod pa se obseg kritij zmanjšuje.

Brez učinkovitejšega združevanja tveganj in večjih vlaganj v prilagajanje podnebnim spremembam bi lahko zavarovanje nekaterih tveganj v prihodnje postalo težje dostopno.

Tri ključne usmeritve za večjo odpornost

1. Učinkovitejše združevanje tveganj

EIOPA skupaj z Evropsko centralno banko in Evropskim mehanizmom za stabilnost razvija rešitve, ki bi omogočile učinkovitejše deljenje tveganj med državami članicami.

Predlagani model temelji na dveh stebrih, in sicer evropski javno-zasebni pozavarovalni shemi za naravne nesreče in evropskem skladu za naravne nesreče, ki bi okrepil javno upravljanje katastrofalnih tveganj.

Analize kažejo, da bi lahko takšen evropski sistem zaradi večje razpršitve tveganj potrební kapital zmanjšal tudi za do 67 % v primerjavi z ločenimi nacionalnimi rešitvami.

2. Več podatkov in sodobne tehnologije

Podnebna tveganja postajajo vse manj predvidljiva, zato zgodovinski podatki sami po sebi niso več dovolj.

Zavarovalnice in nadzorniki se zato vse bolj opirajo na podnebne scenarije, satelitske podatke, napredne modele in umetno inteligenco. Kakovostnejši podatki omogočajo natančnejšo oceno tveganj, učinkovitejše določanje premij ter hitrejšo odzivanje ob nastanku škod.

3. Več vlaganj v preprečevanje

Najcenejša škoda je tista, ki je sploh ne utrpimo.

Zato EIOPA posebno pozornost namenja ukrepom za preprečevanje in zmanjševanje tveganj. Koncept t. i. *impact underwriting* spodbuja zavarovalnice, da zavarovance nagrajujejo za preventivne ukrepe - na primer z nižjimi premijami za objekte, ki so boljše zaščiteni pred poplavami ali drugimi naravnimi nevarnostmi.

EIOPA hkrati proučuje možnosti, da bi se takšni ukrepi ustrezno upoštevali tudi v bonitetnem okviru, s čimer bi regulativa dodatno spodbujala vlaganja v odpornost.

Skupna odgovornost za bolj odporno prihodnost

Podnebnih tveganj ni mogoče obvladovati zgolj z ukrepi ene institucije ali enega sektorja. Potrebno je sodelovanje zavarovalnic, oblikovalcev politik, nadzornih organov in zavarovancev.

Tudi Agencija za zavarovalni nadzor kot del evropskega nadzornega sistema aktivno spremlja razvoj podnebnih tveganj, sodeluje pri pripravi evropskih rešitev ter spodbuja ukrepe, ki prispevajo k večji odpornosti slovenskega zavarovalnega trga. Cilj je jasen, to je zmanjšati zavarovalno vrzel in zagotoviti, da bo zavarovanje tudi v prihodnje ostalo eden ključnih stebrov finančne odpornosti posameznikov, podjetij in družbe.

Opomba: Navedeni članek je povzetek nagovora Petre Hielkeme, predsednice EIOPA, na vrhu o naravnih nesrečah (NatCat Summit), Atene, 10. junij 2026

Agencija za zavarovalni nadzor

KONTAKTI:

telefon: + 386 (1) 2528 600

telefaks: + 386 (1) 2528 630

e-mail: agencija@a-zn.si

www: <http://www.a-zn.si/>

Twitter: [@AZN_PR](https://twitter.com/AZN_PR)

O Agenciji za zavarovalni nadzor

Agencija je bila ustanovljena junija 2000 na podlagi Zakona o zavarovalništvu. Cilj državne nadzorne institucije na področju zavarovalništva je zmanjševanje in odpravljanje nepravilnosti v zavarovanju, varovanje interesov zavarovalcev in omogočanje delovanja zavarovalnega gospodarstva ter pozitivnega vplivanja le-tega na celotno gospodarstvo. Agencija je pri svojem delu neodvisna in samostojna.

**Družbeno
odgovoren
delodajalec**

Nepretrdni certifikat H.S. 0014/2020 - H1

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega